

02-02-2022

METTE FREDERIKSENS POLITIK ØGER ULIGHEDEN

AF CHEFØKONOM MADS LUNDBY HANSEN (21 23 79 52), CHEFKONSULENT JØRGEN SLOTH OG SPECIALKONSULENT THOMAS DUE BOSTRUP

- Regeringens økonomiske politik øger uligheden målt ved Gini-koefficienten. Ifølge Finansministeriet havde S-regeringen øget Gini med 0,11 pct.-point inden aftalen "Danmark Kan Mere".
- Aftalen "Danmark Kan Mere" øger uligheden målt ved Gini-koefficienten med yderligere 0,11 pct.-point. Det skyldes primært afskaffelse af den grønne check for ikke-pensionister, en forhøjelse af beskæftigelsesfradraget samt afskaffelse af modregning af arbejdsindkomst i bl.a. folkepension.
- Samlet øger Mette Frederiksens økonomiske politik altså uligheden med 0,22 pct.-point målt på Gini-koefficienten.
- Stigningen på 0,22 pct.-point de seneste 2½ år er næsten lige så stor som stigningen på 0,25 pct.-point som følge af statsminister Lars Løkke Rasmussens reformer i årene 2015-19. Målt pr. år er stigningen i Gini som følge af reformer større under både Mette Frederiksen og Helle Thorning Schmidt end under Lars Løkke Rasmussen.
- Dvs. ud af de seneste 3 statsministre har de 2 socialdemokratiske statsministre øget uligheden mest via deres politik, når der måles pr. år i regering.
- Aftalen om "Danmark kan mere" øger beskæftigelsen med 12.000 personer. Effekten af reformen på ulighed og beskæftigelse er et spejl af det trade-off, der er mellem lighed og beskæftigelse. Hvis man varigt vil øge beskæftigelsen, kræver det typisk reformer, der også øger uligheden.

Effekten af Mette Frederiksens økonomiske politik på uligheden, målt ved Gini-koefficienten

	Pct.-point
Forhøjelse af tobaksafgiften med 19 kr.	0,15
Øvrige tiltag	-0,04
I alt, før Danmark kan mere	0,11
Danmark kan mere	0,11
Heraf:	
Afskaffelse af modregning af partners arbejdsindkomst i førtids-, senior- og folkepension	0,04
Afskaffelse af modregning af egen arbejdsindtægt i folkepension og førtidspension på gammel ordning	0,03
Afskaffelse af grøn check for ikke-pensionister	0,05
Forhøjelse af beskæftigelsesfradrag	0,03
Nedsættelse af den alm. elafgift med 17 øre/kWh i 2030	-0,03
I alt	0,22

Kilde: Finansministeriet – se i øvrigt appendiks 1

Dette notat ser på effekten på den økonomiske ulighed målt ved Gini-koefficienten af de reformer, som statsminister Mette Frederiksens S-regeringen har gennemført siden valget i 2019. Tallene kommer fra Finansministeriet. Der sammenlignes også med regeringerne under Lars Løkke Rasmussen og Helle Thorning Schmidt.

Den nye aftale "Danmark kan mere" øger uligheden med 0,11 pct.-point ifølge Finansministeriet. Det skyldes primært afskaffelse af den grønne check for ikke-pensionister, en forhøjelse af beskæftigelsesfradraget samt afskaffelse af modregning af arbejdsindkomst i bl.a. folkepensionen. I modsat retning trækker reduktionen af elafgiften, jf. tabel 1.

Tidligere aftaler under S-regeringen siden 2019 øger ligeledes Gini-koefficienten med 0,11 pct.-point. Det skyldes primært forhøjelsen af tobaksafgiften med 19 kr. (så en pakke cigaretter koster ca. 60 kr.). Cigaretter fylder langt mere i budgettet for personer med lave indkomster end for personer med høje indkomster, og derfor øges uligheden, når tobaksafgifterne sættes op. Forhøjelsen var sundhedspolitisk begrundet, men S-regeringen kunne have valgt at kompensere personer med lave indkomster ved f.eks. at øge personfradraget og derved neutralisere fordelingseffekten.

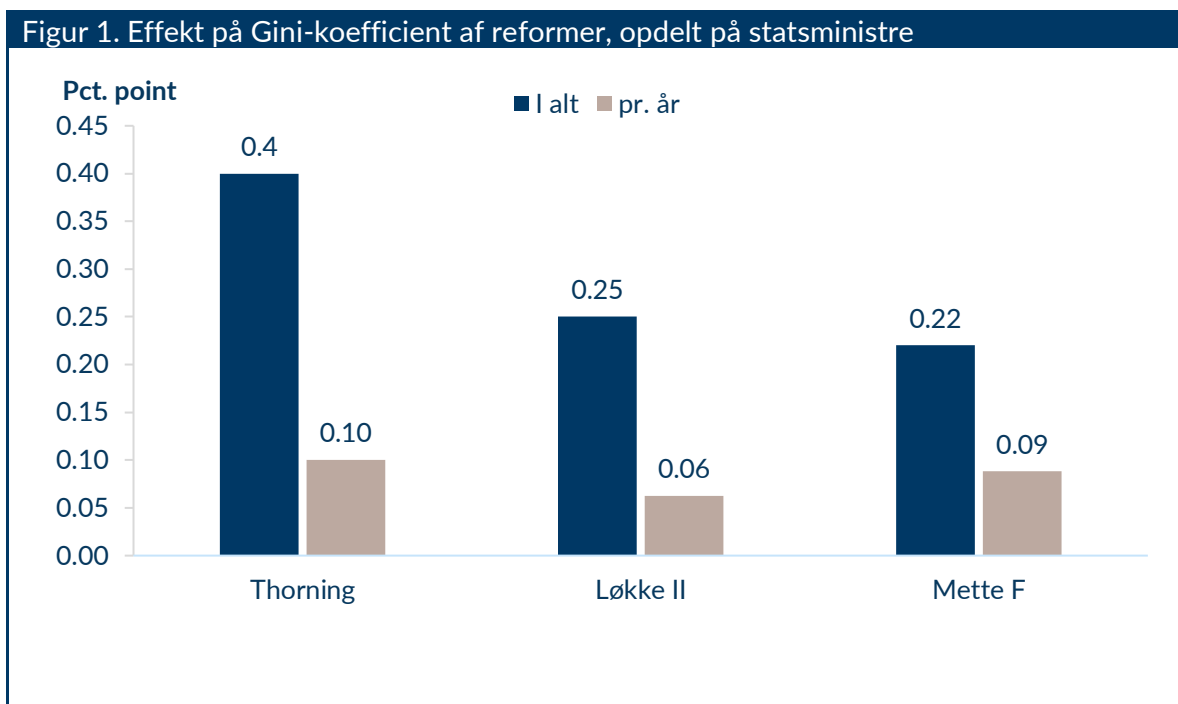
Samlet er stigningen i Gini-koefficienten under Mette Frederiksen på 0,22 pct.-point, jf. tabel 1.

Tabel 1. Effekten af Mette Frederiksens økonomiske politik på uligheden, målt ved Gini-koefficienten	
	Pct.-point
Forhøjelse af tobaksafgiften med 19 kr.	0,15
Øvrige tiltag	-0,04
I alt, før Danmark kan mere	0,11
Danmark kan mere	0,11
<i>Heraf:</i>	
Afskaffelse af modregning af partners arbejdsindkomst i førtids-, senior- og folkepension	0,04
Afskaffelse af modregning af egen arbejdsindtægt i folkepension og førtidspension på gammel ordning	0,03
Afskaffelse af grøn check for ikke-pensionister	0,05
Forhøjelse af beskæftigelsesfradrag	0,03
Nedsættelse af den alm. elafgift med 17 øre/kWh i 2030	-0,03
I alt	0,22

Kilde: Se appendiks 1

METTE FREDERIKSEN SAMMENLIGNET MED LØKKE OG THORNING

Stigningen i Gini-koefficienten på 0,22 pct.-point som følge af Mette Frederiksens tiltag er næsten lige så stor som stigningen på 0,25 pct.-point som følge af statsminister Lars Løkke Rasmussens reformer i årene 2015-19. Da Mette Frederiksen kun har været statsminister i 2½ år, så er stigningen i Gini pr. år større end under Løkke, jf. figur 1. De overgås begge af reformerne gennemført af Helle Thorning-Schmidt fra 2011-15. Dvs. ud af de seneste 3 statsministre, har de 2 socialdemokratiske statsministre øget uligheden mest, når der måles pr. år.

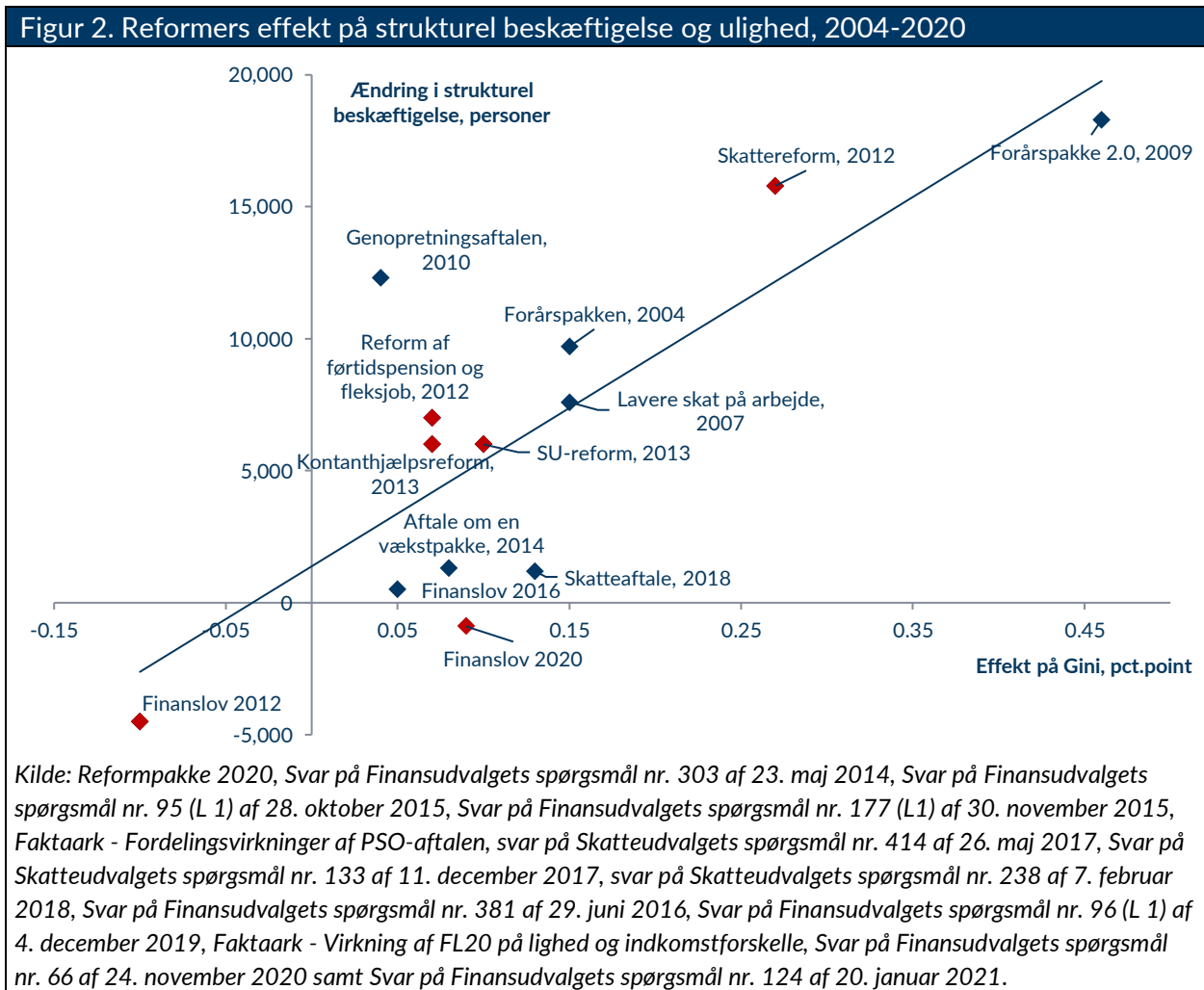
Anm.: Antal år under Mette Frederiksen er sat til 2,5 år.

Kilde: Se appendiks 1, 2 og 3

REFORMER: TRADE-OFF MELLEMLIGHED OG ARBEJDSUDBUD

Den netop indgåede aftale "Danmark kan mere" øger som nævnt uligheden målt ved Gini-koefficienten med 0,11 pct.-point. Samtidig øges arbejdsudbuddet med 12.000. Dvs. aftalen viser et trade-off mellem lighed og beskæftigelse.

Dette trade-off fremgår også, når man ser tilbage på de reformer, der er indført siden 2004, jf. figur 2. Det er reformer, der ændrer på skatter og overførselsindkomster. Reforme, der øger beskæftigelsen, øger systematisk uligheden. Det hænger sammen med, at når beskæftigelsen skal øges, så skal guleroden ved at tage et job være større.

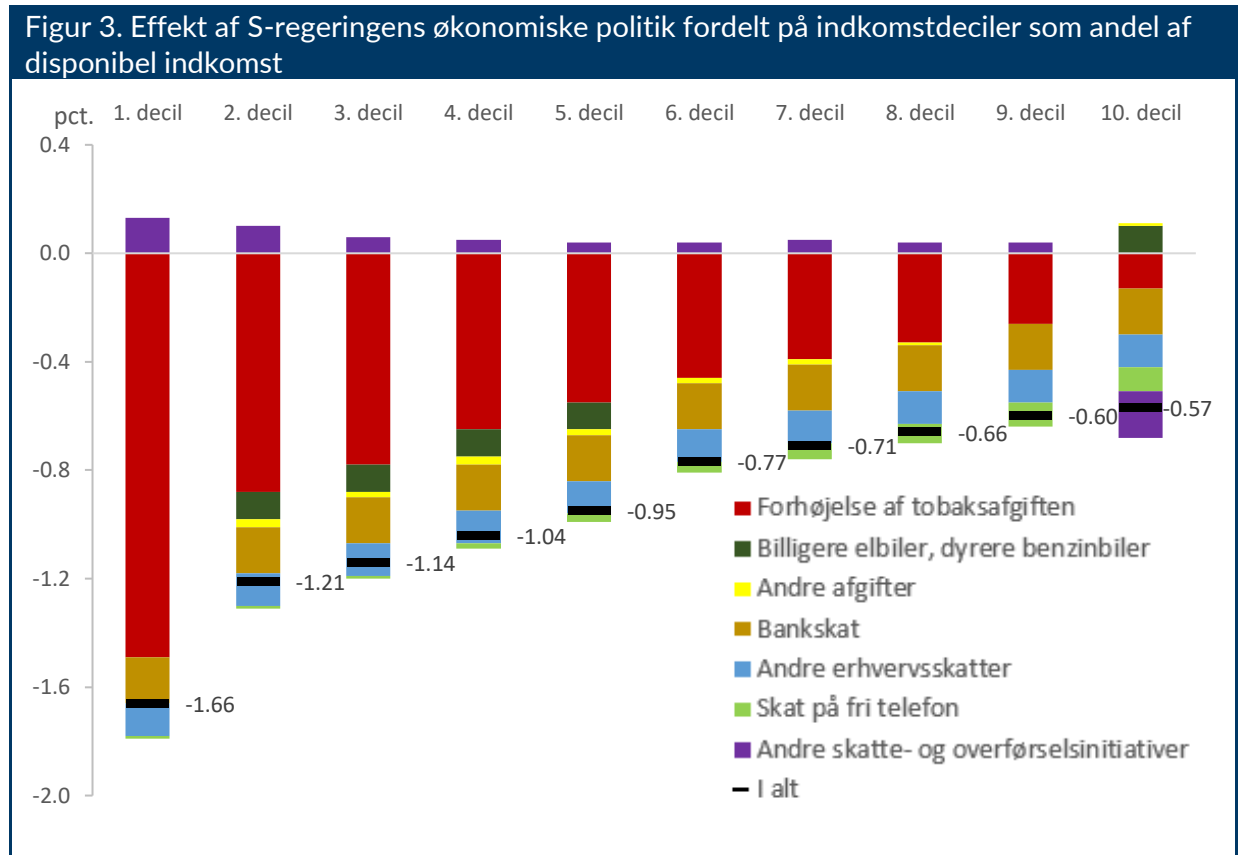
ALLE INDKOMSTGRUPPER ER BLEVET FATTIGERE AF S-REGERINGENS POLITIK – DEM MED LAVEST INDKOMST HAR TABT MEST

Ser man nærmere på effekten af Mette Frederiksens økonomiske politik på forskellige indkomstgruppers disponible indkomst, fremgår følgende forhold:

- Alle indkomstgrupper bliver i gennemsnit fattigere af S-regeringens økonomiske politik.
- Dem med lavest indkomst får den største nedgang i levestandarden
- De 10 pct. med lavest indkomst (1. decil) får reduceret deres forbrugsmuligheder med 1,7 pct.
- De 10 pct. med højeste indkomster (10. decil) oplever en nedgang på 0,6 pct.

Opgørelsen medtager ikke den seneste aftale "Danmark kan mere". Denne aftale vil dog ikke ændre på, at alle indkomstgrupper taber på S-regeringens politik. Aftalen øger som nævnt

uligheden, herunder fordi et kontanthjælpspar typisk vil opleve et tab på reformen på 500 kr., mens et typisk arbejderpar vil få en gevinst på ca. 2.500 kr., ifølge Finansministeriet¹.

Kilde: Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 384 af 28. september 2020, Svar på Skatteudvalgets spørgsmål nr. 191 af 9. december 2020, Svar på Skatteudvalgets spørgsmål nr. 170 af 7. december 2020 samt CEPOS-beregninger

¹ Kilde: "[Virksomheder på de disponible indkomster for forskellige familietyper](#)", faktaark, 21. januar 2022, Finansministeriet

APPENDIKS 1 - EFFEKT AF REFORMER PÅ GINI UNDER METTE FREDERIKSEN (2019-)

Effekt af S-regeringens gennemførte økonomiske politik på Gini-koefficienten	
	pct.-point
Fastholdelse af skat på fri telefon	-0,02
Afskaffelse af opholdskrav for ret til dagpenge	-0,01
Afskaffelse af hovedaktionærnedslaget	-0,01
Fastholdelse af loft i investorfradrag	-0,01
Forhøjelse af tobaksafgiften	0,15
Forhøjelse af afgifterne på væddemål og onlinekasino	0,01
Aflysning af indeksering af punktafgifter	-0,01
Grøn fjernvarme, modernisering af produktionsbindinger	-0,01
Grøn skattereform	0,00
Grøn omstilling af vejtransporten	0,02
I alt	0,11

Kilde: Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 67 af 24. november 2020, Svar på Skatteudvalgets spørgsmål nr. 191 af 9. december 2020, svar på Skatteudvalgets spørgsmål nr. 170 af 7. december 2020 samt CEPOS-beregninger

Fordelingsvirkninger af aftale "Danmark kan mere", 2030	
	Gini pct.-point
<i>Initiativer med direkte virkning på disponibel indkomst</i>	
Afskaffelse af modregning af partners arbejdsindkomst i førtids-, senior- og folkepension	0,04
Afskaffelse af modregning af egen arbejdsindtægt i folkepension og førtidspension på gammel ordning	0,03
Afskaffelse af grøn check for ikke-pensionister	0,05
Grøn check til børn fastholdes og forhøjes til 240 kr.	-0,01
Initiativer på dimittendområdet	0,01
Beskæftigelsestillæg i de første tre måneder af dagpengeperioden	-0,01
Ændring af dagpengereglerne for tekniske belægningsmedlemmer i den måned et a-kassemedlem tilmelder eller afmelder sig jobcenteret	0,00
Forhøjet fradrag for fagforeningskontingent	0,00
Forhøjet fribeløb til studerende på SU	-0,01
Forhøjelse af beskæftigelsesfradrag	0,03
<i>Direkte virkning, i alt</i>	<i>0,14</i>
<i>Initiativer vedr. forbrugsafgifter</i>	
Nedsættelse af den alm. elafgift med 17 øre/kWh i 2030	-0,03
<i>Initiativer målrettet erhvervslivet</i>	
Afskrivningssatsen på ejendomme nedsættes fra 4 til 3 pct.	0,00
Samlet virkning (inkl. ækvivalent virkning af ændring af elafgift)	0,11

Anm.: Familieækvivaleret disponibel indkomst. Initiativet målrettet erhvervslivet antages beregningsteknisk at blive nedvæltet i lønningerne i bred forstand og er dermed fordelingsmæssigt neutrale (overførsler og lønninger påvirkes symmetrisk).

Kilde: Faktaarket "[Fordelingsmæssige konsekvenser](#)" ifm. aftalen "Danmark kan mere", Finansministeriet

APPENDIKS 2 - EFFEKT AF REFORMER PÅ GINI UNDER LARS LØKKE RASMUSSEN (2015-2019)

Løkke II-regeringens reformers effekt på uligheden målt ved Gini-koefficienten	
	<i>pct.-point</i>
Integrationsydelse, 2015	0,02
Aftale om et tryggere dagpengesystem, 2015	0,00
Finanslov 2016 (kontanthjælpsloft, fastfrysning af grundskyld, udbygning af integrationsydelse mv.)	0,06
Finanslov 2017	0,02
PSO-aftalen, 2016	-0,02
Aftale om flere år på arbejdsmarkedet, 2017	0,04
Aftale om omlægning af bilafgifter, 2017	0,02
Aftale om ny ferielov, 2017	0,02
Boligskatteaftale, 2017	-0,01
Erhvervs- og iværksætterinitiativer, 2017	0,02
Finanslov 2018	0,02
Skatteaftale, 2018	0,13
Mediepolitisk aftale, 2018	-0,04
Energiaftale, 2018	-0,03
I alt	0,25

Kilde: Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 95 (L 1) af 28. oktober 2015, Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 349 af 29. januar 2019, Faktaark - Fordelingsvirkninger af PSO-aftalen, Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 350 af 29. januar 2019, Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 351 af 29. januar 2019, Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 352 af 29. januar 2019, svar på Skatteudvalgets spørgsmål nr. 414 af 26. maj 2017, Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 353 af 29. januar 2019, Svar på Skatteudvalgets spørgsmål nr. 133 af 11. december 2017, Svar på Skatteudvalgets spørgsmål nr. 238 af 7. februar 2018, Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 354 af 29. januar 2019, Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 355 af 29. januar 2019

APPENDIKS 3 - EFFEKT AF REFORMER PÅ GINI UNDER HELLE THORNING-SCHMIDT (2011-2015)

Thorning-regeringens reformers effekt på uligheden målt ved Gini-koefficienten	
	<i>pct.-point</i>
Finanslov 2012	-0,10
Skattereform, 2012	0,27
Reform af førtidspension og fleksjob, 2012	0,07
Finanslov 2013	-0,02
SU-reform, 2013	0,10
Kontanthjælpsreform, 2013	0,07
Vækstplan DK, 2013	-0,02
Sygedagpengereform, 2013	0,01
Finanslov 2014	-0,01
Aftale om en vækstpakke, 2014	0,08
Finanslov 2015	-0,04
I alt	0,40

Kilde: Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 303 af 23. maj 2014